

چکیده

بازار پول و سرمایه نقش اساسی و سازنده‌ای در فرآیند توسعه و رشد اقتصادی کشور می‌تواند فراهم سازد، لذا ایجاد انگیزه‌های اقتصادی که بتواند سبب جذب پس‌اندازها و توسعه نهادهای پولی و مالی بشود حائز اهمیت می‌باشد، در این مقاله سعی گردیده است اثرات کاهش نرخ سود و چگونگی اعمال آن در تطابق با شرایط واقعی بازار به‌گونه‌ای که بتواند سودآوری واقعی را برای سپرده‌گذاران به‌همراه داشته باشد، مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است. در این بررسی با مقایسه انواع سپرده‌های بانکی (قرض‌الحسنه و سرمایه‌گذاری) و تکالیف قانونی از نظر سپرده قانونی و نحوه مصارف یا تخصیص منابع از محل سپرده‌ها و انتظار سپرده‌گذاران سرمایه‌گذاری بلندمدت ملاحظه می‌گردد که با توجه به نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌ها و سود قطعی پرداخت شده بانک‌ها در مقایسه با نرخ‌های تورم اعلام شده از سوی بانک مرکزی و مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، بانک‌ها نتوانسته‌اند به وظایف خود در خصوص وکالت سپرده‌گذاران بخوبی عمل نمایند زیرا سود قطعی پرداخت شده در این سال‌ها عموماً کمتر از نرخ تورم بوده است. یعنی این‌که حتی بازپرداخت اصل سرمایه سپرده‌گذاران نیز به قیمت واقعی تأمین نگردیده است. بررسی وضعیت سودآوری بالغ بر ۴۰۰ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار حاکی از بازده ارزش ویژه بالاتر از ۳۷٪ و سود خالص به فروش بالاتر از ۲۳٪ بوده است.

حال اگر با توجه به قراردادهای عقود اسلامی و دوره گردش کالا یا عملیات در فعالیت‌های مختلف اقتصادی بالاخص برای تأمین سرمایه در گردش مطابق شرایط واقعی بازار عمل گردد، به‌طور حتم نرخ سود تسهیلات کاهش یافته و به‌معنی واقعی بانکداری اسلامی نیز شکل خواهد گرفت و سپرده‌گذاران نیز از سود واقعی منتفع خواهند شد.

کلمات کلیدی: نرخ سود واقعی، سپرده‌های قرض‌الحسنه، سپرده‌های سرمایه‌گذاری، عقود اسلامی.